

Tárgytematika / Course Description

Magyar nyelv II.

AKNB_TTTM035

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Döryné dr. Zábrádi Orsolya

Félév / Semester: 2019/20/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja és feladata:

Ismerje meg a hallgató a magyar nyelv szófajtani, szóalaktani, mondattani és szövegtani rendszerét! Képes legyen a szavakat alaktani és szófajtani szempontból, a mondatokat pedig szerkezetük szerint elemezni! Legyen biztos helyesírása!

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Tananyagtartalom:

1.hét	A nyelv fogalma, jelszerúsége, a nyelvi szintek. A helyesírási és hangtani ismeretek fellelvenítése. A követelmények ismertetése.
2.hét	Szófajtan. A szófaj fogalma. A szófajok osztályozásának problémái. A mai magyar nyelv szófaji rendszere. Az érintkező és kereszteződő szófajúság. A több szófajba sorolás lehetőségei.
3.hét	Az ige. Az ige jelentése. A szám, személy, idő, mód kifejezése az igével a magyarban. A névszók.
4.hét	A határozószók: a valóságos határozószó, a határozói igenév és az igekötő. A viszonszók és a mondatszók.
5.hét	Az alaktan tárgya, helye a nyelvtudományban. Az alaktan vizsgálati módszerei. Alaktani alapfogalmak. A morféma fogalma, fajtái. A szóelemek kapcsolási sorrendje.

6.hét	A magyar szótövek rendszere: az igetövek és a névszótövek.
7.hét	A jelezés és ragozás a magyarban: a magyar igék és a névszók jelezése és ragozása.
8.hét	Szóalkotástan: a szóösszetétel a szóképzés, a szóalkotás egyéb módjai. A zh megírása az első 7 előadás anyagából.
9.hét	A mondat tárgy. A mondat meghatározása. A mondat fajtái. A szintagma fogalma. A mondat fő részei: az alany és az állítmány.
10.hét	Szinteződés és tömbösödés az egyszerű mondatokban. A bővítmények. Az egyszerű és az összetett mondatok határesetei.
11.hét	Összetett mondatok. Az alárendelő, a mellérendelő és a többszörösen összetett mondatok.
12.hét	A szöveg fogalma, főbb ismérvei. A szövegtan helye a tudományok rendszerében; tudománytörténeti előzményei. Szövegtipológia. Szövegszintek. A 2. zárthelyi dolgozat megírása.
13.hét	Szöveggrammatika, szövegpragmatika, szövegsemantika. A szöveg szerkezete.
14.hét	Szövegek közötti összefüggések. A félév lezárása. A szóbeli vizsga témaköreinek, tételsorának megbeszélése.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Ellenőrzés és követelmények: aláírás és vizsgajegy

A félév vizsgajeggyel zárul. Az aláírás feltétele a 8. és a 12. héten megírandó zh legalább elégséges szintű teljesítése és a szemináriumokon való aktív részvétel, a kijelölt feladatok megoldása. Maximum 3 hiányzás megengedett. A vizsgajegyet a hallgatók a szóbeli vizsgára kapják.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Szakirodalom

1. *Adamikné Jászó Anna: A magyar nyelv könyve. Bp., Trezor Kiadó, 2004.*

grammatika. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.

magyar helyesírás szabályai, Új magyar helyesírás, 12. kiadás, Bp., Akadémiai Kiadó, 2015.

2. *Keszler Borbála szerk.: Magyar*

3. *A*

4. *Kiefer Ferenc: A magyar nyelv kézikönyve. Bp.,*

Nagy Irma: Leíró magyar szövegtan. Osiris Kiadó. Budapest, 2006.

Deme László 1978. A beszéd és a nyelv. Bp., Tankönyvkiadó

6. Imrényi András - Kugler Nóra - Ladányi Mária - Markó Alexandra - Tátrai Szilárd - Tolesvai Nagy Gábor: Nyelvtan. Budapest. Osiris Kiadó. 2018.

7. *Magyar nyelv (szerk. Farkas Ferenc) J11-1043*

8. *Feladatgyűjtemény (szerk. Farkas Ferenc) J11-1045*

9. *Magyar nyelvészeti szöveggyűjtemény (szerk. Hangay Zoltán) J11-1033*

10. *Hernádi Sándor: Helyesírási önképző (2. átdolgozott kiadás). Gondolat. Bp., 1988.*

11. *Magyar nyelvi gyakorlókönyv. Szerk. Hangay Zoltán. Trezor Kiadó. Bp., 1992.*

12. *Nagy Lajos, Cs.: Helyesírási gyakorlókönyv. Trezor Kiadó. Bp., 1989.*

13. *Nagy Lajos, Cs. 1993: Nyelvtani elemzések. Budapest, Trezor Kiadó.*

14. *Rácz Endre-Szemere Gyula: Mondattani elemzések. Tankönyvkiadó. Bp., 1985.*

15. *Szemere Gyula: Hogy is írjuk? (2. átdolgozott kiadás). Gondolat Bp., 1987.*

16. *Vörös Ferenc: Helyesírási tréningek. Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet. Győr, 1993.*

17. *Vörös Ferenc: Legyen biztos helyesírásunk! Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.*

18. *Galgóczi László: A magyar nyelv I. A nyelvi rendszer. A szöveg, a mondat és a szófajok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1992.*

19. *Gósy Mária 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Bp., Osiris Kiadó*

20. *Molnár József 1977. A magyar beszédhangok atlasza. Bp., Tankönyvkiadó*